AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

AVİM Yorum • No: 2011 / 33 • Aralık 2011

FRANSA-TÜRKİYE: SÜREKLİ BUNALIM

Ömer Engin LÜTEM

Yaklaşık on yıldan beri Türkiye-Fransa ilişkileri, zaman zaman çok uzun olmayan normal dönemler geçirse de esasta bunalımlardan kurtulamıyor. Bu durumun başlıca iki nedeni vardır: Birincisi ve en önemlisi Fransanın Türkiyeyi Avrupalı bir ülke olarak görmediği için ABye tam üye olamayacağını belirtmesi ve bazı fasılların müzakeresini önleyerek bu karşıtlığını açıkça göstermesidir. Bu açıdan bakıldığında Fransa ile Güney Kıbrıs arasında bir fark bulunmamaktadır. Türkiye Fransanın bu tutumuna her zaman karşı çıkmış olmakla beraber bu karşıtlığını Fransa ile olan ilişkilerine yansıtmamıştır. Bu da Fransaya söz konusu politikasını fazla rahatsızlık duymadan sürdürme olanağını vermiştir. Diğer yandan halen Avrupa Birliğinin kendi içinde karşılaştığı bir çok sorun da, bir süre için olsun, bu Birliği Türkiye açısından cazip olmaktan çıkarmıştır. İkinci sorun Fransanın Ermeni soykırım iddialarına verdiği destektir. Bu destek 2001 yılında Fransanın bir cümlelik kanun çıkararak Ermeni soykırım iddialarını tanıması sonucunu vermiştir. Türkiyenin bu kanuna gösterdiği tepki, duygusal alanda, çok şiddetli olmuştur. Ancak fiiliyatta Fransaya a karşı hemen hiçbir yaptırım uygulanmadığından veya uygulanamadığından, bir süre sonra iki ülke ilişkileri normal mecrasına dönmüş, hatta gelişme kaydetmiştir. Türkiyenin itirazlarına rağmen Fransızların bu kanunu çıkarabilmeleri diğer bazı Avrupa Birliği üyeleri için de emsal teşkil etmiştir. Bu çerçevede Hollanda (2004), Slovakya (2004), Polonya (2005), Litvanya (2005) ve Almanya (2005) parlamentoların soykırım iddialarını kabul eden kararlar almaları Fransız misalinden ve aynı zamanda Türkiyenin tepkilerinin etkisiz olmasından esinlenmiştir. Avrupa Birliği dışında olan İsviçre Parlamentosunun benzer bir kararı (2003) için de durum aynıdır. 2001 yılı kanunundan bir süre sonra Fransız Ermenileri soykırım iddialarını reddedenlerin cezalandırılmasını istemeye başlamışlardır. Epey duraksamadan sonra Fransız Millet Meclisi 2006 yılında bu konuda bir kanun tasarısı kabul etmiştir. Fransız Hükümetinin bu tasarıya açıkça karşı çıkması bu olayın iki ülke ilişkilerini olumsuz etkilemesini bir ölçüde engellemiştir. Bu tasarının kanun haline gelebilmesi için Fransız Senatosu tarafından kabul edilmesi gerekiyordu. Ancak Senato tasarıyı beş yıl süreyle gündemine almamıştır. Bunun başlıca nedeni Türkiyenin itirazları değil, tarihi olaylar hakkında kanun yoluyla hüküm vermenin ve kişileri cezalandırmanın, başta ünlü tarihçiler olmak üzere, Fransada aydın kesimler tarafından uygun karşılanmamasıdır. Geçen Mayıs ayında Ermenilerin zorlaması üzerine tasarı Senatoya gelmiş ve fakat ilk olarak görüşüldüğü kanunlar komisyonu tarafından Anayasaya aykırı bulunmuş ve böylelikle söz konusu yasa tasarısının kesin olarak gündemden düştüğü kanısı doğmuştur. Söz konusu tasarının Senato tarafından reddedilmesinde Başkan Sarkozynin belirleyici bir rol oynadığı anlaşılmaktadır. Fransız Cumhurbaşkanı, Fransanın Türkiyenin AB üyeliği

önündeki başlıca engel olmasının iki ülke arasında yeterli sorun yarattığını, bu nedenle ikinci sorun olan, yukarıda değindiğimiz kanun tasarısından kurtulmak gerektiğini düşündüğü ve partisi olan UMPye mensup senatörler üzerinde bu yönde nüfuzunu kullandığı anlaşılmaktadır. Ancak bir olay, beş ay kadar sonra Başkan Sarkozynin bu tutumunu değiştirmesine neden olmuştur. Yarın devam edeceğiz.

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: LÜTEM, Ömer Engin. 2026. "FRANSA-TÜRKİYE: SÜREKLİ BUNALIM." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2011 / 33. Aralık 19. Erişim Ekim 30, 2026. https://avimbulten.org/public/tr/Yorum/FRANSA-TURKIYE-SUREKLI-BUNALIM

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır